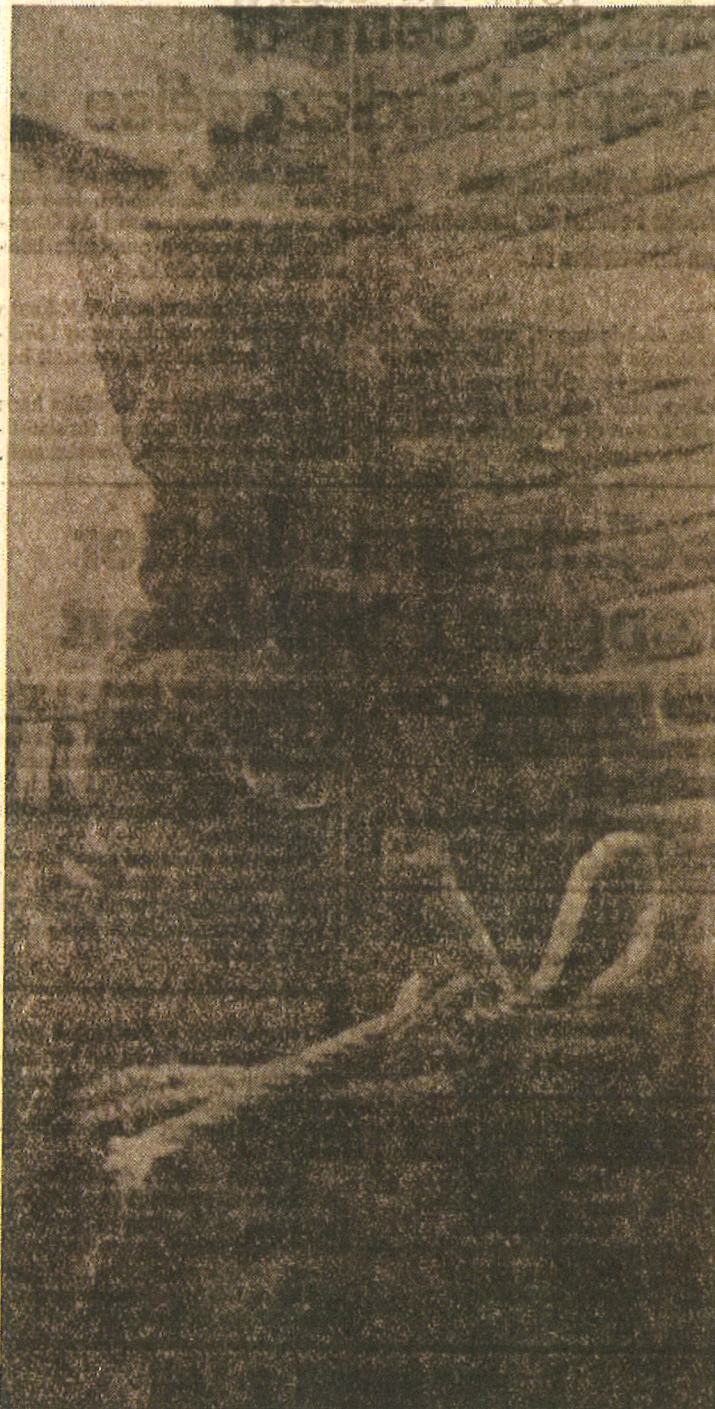

Avisudklip

ASSENS

Aktuelt 17/9 1970

Her den historiske søhelt Peter Willemoes i sit nye domicil — den kommunale oplagsplads på Næs. Strikken om livet betyder ikke søheltens endeligt. I løbet af kort tid rejses statuen i et nyt anlæg ved Kogehusmolen på Assens havn.

Ud på lossepladsen med Peter Willemoes

En sørgelig skæbne overgik i går Assens legendariske søhelt Peter Willemoes. Fra sin tronende plads ved rutebilstationen blev den flotte statue i går formiddags af en 8 tons kran fra Falcks entreprenøraftdeling i Dalum transporteret til den kommunale oplagsplads på Næs.

Operationen forløb ganske smertefrit, og den hårdføre søhelt led ingen overlast.

Statuen flyttes på grund af den omfattende regulering af Willemoesgade og gennemførelsen af Sdr.

Ringvej til havnearealet. Hvis statuen havde fået lov at stå, ville den utvivlsomt være til stor gene for trafikken i det store kryds.

Men Peter Willemoes er dog ikke gemt væk for offentligheden for bestandig. I løbet af kort tid stilles den agtværdige statue op på et lige så attraktivt sted, nemlig på Kogehusmolen ved havnen, hvor den stolte søhelt sikkert vil føle sig bedre tilpas, når han mærker havgusen og skuer over de skumslagne søer.

F.S. 16/9 1970

19

Søhelt flytter

Søhelten Peter Willemoes steg i morges ned fra sin sokkel på banegårdspladsen i Assens, hvor han har stået i et par menneskealdre. Statuen viger for at gøre plads til videreførelse af Sdr. Ringvej til havnen, og professor Peters søhelt genopstilles i løbet af efteråret i et anlæg ved Kogehusmolen på Assens Havn. Indtil videre opmagasineres Peter Willemoes i en af kommunens bygninger. Flytningen skete ved hjælp af en entreprenørkran fra Falck-Zonen i Odense.

AKTUELT 30/1 1965

Hvor placeres Peter Willemoes?

Som tidligere omtalt i Fyens Tidende skal man i Assens inden længe i gang med andet afsnit af Søndre Ringvej, strækningen fra Sukkerfabrikkens vejebod hen over baneterrænet, Banegaardspladsen og til færgelejerne ved havnen, og i forbindelse med dette arbejde skal statuen af søhelten Peter Willemoes flyttes, men hvor vil man flytte ham hen.

Nogle borgere har fremkastet tanken at han skulle placeres foran sit fødehjem, men her vil den store statue dominere alt for meget. Mange af Peter Willemoes beundrere er noget bekymret over flytningen, hvor man vil anbringe ham. Peter Willemoes og hans fødehjem er et par turistattraktioner, saa statuen skulle jo ikke gerne gemmes bort eller placeres et uheldigt sted.

Ved byrådsmødet den 14. december var der i raadet enighed om at han burde placeres i nærheden af havnen, men ogsaa andre muligheder har været nævnt, bl. a. trekanten ved Strandporten hvor busten af maleren Thorvald Niss staar. En borger vil have Willemoes placeret paa torvet og saa flytte Klaus Berntsen ud i Skovlæggene. Endelig er der de sidste dage fremkommet forslag om at placere ham paa pladsen ved Nordre Havn, hvor "Wilhelmshaven's" kontorbygning var placeret.

- ★ Blandt byens borgere er der stor tilslutning til at placere statuen paa Kogehusmolen, da man mener at han ville tage sig godt ud der, naar han bliver anbragt paa en passende sokkel.
- ★ Kogehusmolen har gennem mange aar ligget ubenyttet hen, og det fredede Kogehus er i forvejen placeret paa denne mole. A/S Lillebelts-overfarten har imidlertid placeret deres kontorbygning paa molen, men efter forlydende skal denne bygning flyttes til pladsen mellem de to færgelejer.
- ★ Naar bygningen er flyttet, vil der være god plads til Willemoes paa Kogehusmolen, hvor han kunne spejle ud over vandet.

Kogehusmolens midterparti er tilsaet med græs og beplantet med buske, men det ville ikke ødelægge noget i billedet fordi man belagde hele pladsen med brosten og fik statuen smukt placeret. Nogle vil hævde at molen bør være en arbejdsplads for fiskerne, men der er saa stor plads paa denne mole, saa fiskerne let kan være ved siden af statuen.

Det ville være synd at flytte søhelten ud i Skovlæggene, og hvorfor gaa han at flytte Klaus Berntsen fra torvet, hvor han vitterlig hører hjemme. Enkelte har ofte haft tanken at placere Peter Willemoes paa den store plads foran Assens kirke, men her vil han komme til at vende blikket over mod biografen.

Lad os haabe at havneudvalget finder det rigtige sted til byens store helt. Efter manges mening er stedet Kogehusmolen.

Kogehusmolen eller hvor?

I forbindelse med planerne om den nye ringvej til Assens havn overvejes Willemoes-statuens fremtidige anbringelse. Det nye vejanlæg vil tromle lige hen over statuens nuværende plads, så det er nødvendigt at finde en anden anbringelse.

Og det er slet ikke noget let spørgsmål at løse.

Som kendt har professor Gottlob foreslået Kogehusmolen, men den tanke har ikke vakt begejstring i havneudvalget, som ønsker at have dette havneområde i beredskab.

I sin tid var Kogehusmolen en dedikeret arbejdsplads. I sejskibenes tid kalfatredes skibe der. Taljer gjordes fast i mastetoppene og i ring på molen, og så blev skibet kængret over, så skibssiderne kunne bearbejdes. Den tid er ovre og kommer ikke igen, men siden har pladsen været brugt bl. a. til oplag af tømmer og sukkerroer. Det er dog efterhånden også nogle år siden, og

nu har man sået græs i den midterste del af molen, ligesom der midlertidig er givet plads til Lillebelts-overfartens administrationsbygning. Det er nok dette, som har indgivet den forestilling, at Willemoes-statuen passende kan anbringes her.

Nægtes kan det ikke, at den ingen steder ville præsenteres sig bedre end netop for enden af en hovedfærdselsåre.

Der er kredse i byen, der går meget stærkt ind for Kogehusmolen, netop ud fra den betragtning, at da byen har taget Peter Willemoes til sig som symbol, så bør hans statue også have en fremtrædende placering i byen.

For havneudvalget spiller imidlertid hensynet til fremtiden en afgørende rolle i den forbindelse. Man ved aldrig hvad anvendelse der pludselig kan blive for den i havneområdet så centralt beliggende Kogehusmole.

Derfor har byrådet henstillet, at også teknisk udvalg deltager i overvejelserne om en anden og passende plads til statuen, men loyalt er professor Gottlob fremkommet med et nyt forslag, der vil komme til behandling i byrådets næstkommende møde. Det vil måske give en afgørelse på det temmeligt spændende spørgsmål.

Det var professor Gottlob, der fremsatte det oprindelige forslag om at anbringe statuen på Kogehusmolen. Efter hans forslag var der tale om et helt statueanlæg, og det virkede vist på mange ret dominerende.

Frit ordskifte

Peter Willemoes.

Man skal ikke spytte i den kål, man selv vil søbe af, og derfor er det mig også imod at gå i rette med mit eget blad. Ikke desto mindre må der jo være en grænse for tolerance, og hermed sigter jeg til optagelsen af mit indlæg i Willemoes-spørgsmålet.

Dette indlæg blev indleveret lørdag den 6. marts ved 17-tiden, men først optaget onsdag den 10. marts. Derimod var referatet af byrådsbeslutningen fra 8. marts allerede med tirsdag den 9. marts. Denne tidsfølge forekommer mig besynderlig og kan ikke andet end give et fortegnat billede af tanker nedfældet på et tidspunkt, der ligger forud for en kendtgerning, man stilles overfor dagen før ens egne bemærkninger publiceres. I tilgift fik jeg indlægget opmærkeret under Bogense.

Det får være, at mine ideer og synspunkter måske ikke har nogen interesse for bladet og offentligheden, og det er da helt i orden, men det er ikke i orden, at det optages, derefter forskubbes og bliver passé.

Jeg gentager så kraftigt, jeg kan, at jeg er den argeste fjende af projektet om placering af Willemoes på Kogehusmolen, og jeg går ikke på akkord med denne opfattelse.

Hvorfor ønsker vore folkevalgte repræsentanter ikke at høre deres vælgernes mening? Det kunne da ellers meget let lade sig praktisere ved at fremlægge lister i rådhusgangen hvor hver især kunne gå ind og skrive sit navn i en rubrik, der dækker over dette eller hint placeringssted, men det er måske sådan fat, at vore udpegede tillidsmænd er blevet smittet af den om-sig-gribende tendens: Det er ikke noget der kommer jer ved, det har I alligevel ingen forstand på.

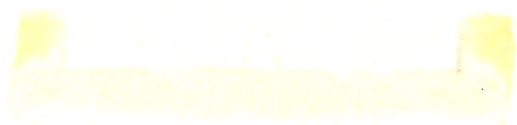
Sv.

Vi beklager meget, at optagelsen forsinkedes, men det skyldes pladsmangel i bladet. Det overgår undertiden også andet stof, og forsinkelsen har ikke noget at gøre med ønske om at holde Sv. nede.

Red.

HER SKAL WILLEMOES STAA. I morgen afgøres i Assens Byraad Willemoesstatuens fremtidige placering. Statuen af Assens' berømte bysbarn skal vige for videreførelse af Sdr. Ringvej, og der er indstilling fra havne- og teknisk udvalg om, at søhelten flyttes fra hjørnet af Willemoesgade og Banegaardspladsen til dette sted, hvor bl. a. det fredede kogehus paa havnen staar.

Willemoes støbt af kanoner

Kunstnerens enke var glad for statuens opstilling i Assens; men i 1902 ikke udelt tilfredshed med placeringen

En ny og moderne 4-sporet gade skal gå lige hen over det sted, hvor søhelten fra slaget på Rheden og Sjællands Odde, Peter Willemoes, har knejset i bronze siden 1902.

Altså skal han flyttes.

Statuens fremtidige placering optager sindene i Assens, og indtil videre har man ikke fundet det indlysende rigtige sted. Professor Gottlob, der er ekspert i gl. bygningskultur, har foreslået Kogehusmolen, men man har med rette indvendt, at denne er en arbejdsplads, som skal være til rådighed for havnen.

Professoren har ellers foreslået statuen anbragt på en meget høj og 9 gange 9 meter kvadratisk sokkel. Omkring den skal være en slags palisadeværk med bæne og blomster indvendig og parkeringsbåse på den anden side de tjerede stolper.

Der ville Peter Willemoes utvivlsomt komme til at virke temmelig dominerende.

Lune og stilfærdig karaktersans

Nu er der ikke mere mange, som husker, hvordan denne flotte statue kom til Assens. Men alle oplysninger om denne sag ligger i Willemoesgårdsens arkiv.

Den er udført som statuette af professor i billedhuggerkunst, Chr. Carl Peters, som døde i 1899, 77 år gammel. Statuetten blev lavet i 1879 og har stået på Odense Museum og på Københavns rådhus. Det hedder i en kunstnerisk vurdering: Peters Statuette viser det lune og den stilfærdige karakterens, som kendetegner generationen, hvor den er bedst og mest sig sely.

Uden at tænke på kunstneriske stilretninger, så synes Assens om Peter Willemoes i bronze, denne kække ungersvend, som med sin ladestok i hånden svinger lidt bagover og skuer vidt ud over skumslagne søer. Nåja, i statuskikkelse er det op ad Østergade. Det var også påtalt og kritiseret ved opstillingen i 1902, at han vendte ryggen mod havet.

Underbestyrer Meulengracht, Assens Sukkerfabrik, skrev i en vise til indvielsen:

Ryggen vender han mod vandet,

det kan jeg slet ikke li'.

Det var noget ganske andet,

da mod Nelson han lå' bi.

Dengang vendte nisser han

kækt imod sin overmand.

De idste verslinier er i dag blevet aktuelle:

Står han ikke lidt forkert?

Ligemeget, Lad ham stå

til han bedre plads kan få.

3000 pund kanonmalm

En kreds af 75 mænd i Assens og omegn dannede ved århundredskiftet en komité med det formål på 100 årsdagen for slaget på Rheden at rejse en statue i Assens af Peter Willemoes efter professor Peters model.

Forretningsudvalget bestod af justitsråd Strøberg (fmd), købmand N. M. Plum, fabrikant N. P. Nielsen, greve Kaj Rantzau, Skovgårde, propr. K. Bang, Liltofte, propr. Damsboe, Flenstoftte, og red. Ægidius.

Man havde formående mænd i ryggen, bl. a. folketingsmand Klaus Berntsen, Peter Willemoes statue er støbt af 3000 pund kanonmalm, og regeringen stillede de nødvendige kanoner til rådighed fra marinens arsenal. Mange støttede med bidrag, og der indkom flere penge end nødvendigt. Det hele kostede 5026 kr., og et overskud på 300 kr. skænkedes til rejsning af en statue i Køge.

3000 mennesker

Man blev ikke færdig til afsløring den 2. april. Den fandt først sted den 11. maj, som er Willemoes fødselsdag.

Afsløringen samlede 3000 mennesker. Om morgenen spillede Salskovs orkester i gaderne, og om eftermiddagen drog »Ingolf«s besætning gennem byen for sluttelig at tage opstilling ved mindesmærket. Her overdrog justitsråd Strøberg statuen til byrådet, og dettes formand, overdommer Andersen modtog det. Om aftenen var der festmiddag og dans på Hotel Phoenix.

Blandt de indbudte måtte kunstnerens enke, Prebia Peters, af helbredsmæssige grunde sende afbud, men hun gav udtryk for glæde over statuens udførelse i halvanden legemsstørrelse og anbringelse i Assens.

Skal Willemoes have plads ved Kogehuset?

F.T. 15/12 1964

Ringvejsarbejde til 1,7 mill. kr.

**Omfattende vejreguleringer i Assens. Stor P-plads
og ny rutebilstation**

Formanden for Teknisk Udvalg i Assens, vandværksbestyrer Charles Andersen, forelagde ved byrådsmødet i aften et skitseprojekt for Sdr. Ringvejs parcel 2 samt et forslag fra professor Gottlob angaaende flytningen af Willemoes-statuen til Kogehusmolen.

Det store vejarbejde er anslaaet til 1.606.000 kr., hvoraf man regner med 85 pct. vejfondstilsbud, saaledes at Assens kommunes andel bliver 241.000 kr. Ud over dette arbejde kommer der gadebelysning 65.000 kr., nyt anlæg ved Willemoes-statuen 10.000 kr., eftersyn af vand- og gasledninger 15.000 kr. og andre ting i forbindelse med det store projekt er beregnet til 20.000 kr., i alt 110.000 kr. Assens kommunes egen udgift bliver derefter 351.000 kr.

I forbindelse med projektet er det paatænkt at anlægge en parkeringsplads ved Kærums aa mellem banegaardsterrænet og Damgade med plads til 53 biler. Fra denne plads vil der blive ført en trappe op til Damgade. Man kan bevare 6-7 kønne kastanietræer ved den nuværende gangsti. Endvidere er medregnet dobbelt kørebane paa den ny del af Willemoesgade fra banegaardspladsen til havnen og en ombygning af kajgaden ved fiskeauktionen.

Ny rutebilstation

Sdr. Ringvejs parcel 2 er strækningen fra Assens Sukkerfabriks vejerbod hen over banegaardsterrænet til færgelejerne ved havnen. Ved sukkerfabrikken skal jernbanesporene flyttes over mod Næsgade, saa man opnaar en ni meter bred kørebane med fortove. Ved jernbaneoverskæringen skal anbringes et eller andet lysregulerende signalsystem. I samme forbindelse skal der paa banegaardsterrænet opføres en ny rutebilstation,

hvertil generaldirektoratet har godkendt detailprojekteringen. Der bliver plads til 13 rutebiler, og i den sydlige ende af jernbanestationen, hvor motorkontoret har til huse nu, vil der blive indrettet kantine, chaufførstue og ventesal.

Willemoesgade vil blive ført ned over postmesterens have, og man vil erhverve et stykke af jernbaneterrænet, saa drejeskiven og enden af jernbanesporene forsvinder. Man har samtidig paatænkt at føre kantstenen ubrudt igennem ved Strandporten, saa dette skulle blive en gaagade. I samme forbindelse er det, Willemoes-statuen skal flyttes. Fra professor Gottlob var der fremkommet et forslag om at lade statuen opstille paa en høj sokkel paa Kogehusmolen. Dette tog byraadet imidlertid ikke stilling til i aften, men der var almindelig enighed om, at den burde placeres ved havnen.

Byraadet vedtog at sende det store projekt til Vejdirektoratet, saa snart det er klart.

Næste ringvejsprojekt

1,6 mill. kr. til ny vej til havnen -:- Flytning af spor i Næsgade, ny parkeringsplads, ny rutebilstation og hævning af kajgade

I Assens byråds møde i går forelagde formanden for teknisk udvalg, vandværksbestyrer Charles Andersen, skitseprojekt for udførelse af Sdr. Ringvejs parcel 2, som er strækningen fra Sukkerfabrikkens vejerbod til Assens havn. Arbejdet er beregnet til at koste 1.606.000 kr., hvoraf vejfondstilskuddet på 85 procent andrager 1.365.000 kr., og Assens kommunes andel 241.000 kr.

Der udover har kommunen en række udgifter, hvortil der ikke gives vejfondstilskud, nemlig 110.000 kr., hvorved kommunens egenudgift kommer op på 351.000 kr. Der er 65.000 kr. til gadebelysning, 10.000 kr. til flytning af Willemoes-statuen, 15.000 kr. til eftersyn af vand- og gasledninger og 20.000 kr. til diverse.

Det er blevet dyrere

Der blev i december 1961 udarbejdet et skitseprojekt for dette arbejde. Det var på 1.346.000 kr. Stigningen skyldes dels almindelige prisstigninger, dels, at man siden har medtaget indretning af parkeringsplads på haveområdet mellem strandmølle-dæmningen og den nuværende spadseresti, dobbelte kørebane i Willemoesgade og på havnen samt ombygning af kajgaden mellem fiskeauktionen og Kærums å. Kajgaden ligger nu for lavt, således at den oversvømmes ved højvande.

Professor Gottlob har givet udkast til Willemoes-statuens anbringelse på Kongehusmolen på en høj sokkel af granitblokke og omgivet af bænke og bevoksning. Gottlob har også foreslået beplantning med træer ved Ringvejen på haveområdet for at

mildne synet af de dominerende siloer. Ringvejen vil nemlig skære det meste af postmesterens have bort, ligesom statsbanernes drejeskive fjernes. Det er dog tvivlsomt, om de opførte 10.000 kr. er nok, hvis Willemoes-statuen skal anbringes på den af Gottlob foreslåede måde.

Noget andet bemærkelsesværdigt i forbindelse med dette projekt, er flytningen af jernbanesporet langs Næsgade. Sporet forskubbes 1-2 m mod vest, hvilket giver mulighed for større bredde og bedre linjeføring af den nye vej. Den vestlige ende af Sukkerfabrikkens hovedbygning skyder sig generende ud i vejbanen. Man har tidligere drøftet en ændring i dette forhold, men det blev frafaldet på grund af de uhyre omkostninger.

Ved jernbaneoverskæringen ved sukkerfabrikken bliver der opsat lysregulering, og ved jernbanepakhuset sløjfer statsbanerne hovedsporet, således at der bliver plads til ny rutebilstation mellem pakhuset og jernbanestationens bygning. For at skaffe vendeplads for rutebilerne tages der en del af haverne mod øst. Der bliver plads til 10-15 rutebiler på pladsen, og der indrettes ventesal for rutebil-

passagerer i jernbanestationens bygning.

Udvalget har en fond på 150.000 kr. til Ringvejens udførelse.

Ikke stilling til Willemoes

Stadsingenør Rosbæk gennemgik de tekniske enkeltheder og besvarede spørgsmål. Han høstede byrådets anerkendelse af den gode måde, han havde løst dette vanskelige projekt på.

Han oplyste, at der vil blive plads til 53 biler på den nye parkeringsplads, og at han havde tænkt, der skulle blive et pænt anlæg langs Kærums å.

Langs jernbanesporet ved Næsgade, kan man også holde de 9 meter kørebane, når sporene rykkes. I den nuværende kørebane udfor kiosken og havnefogedboligen bliver der parkering for færgetrafikken, og professor Gottlob har været inde på at lave gågader i Strandporten og Strandgade.

Willemoes statuens placering på Kongehusmolen på en 9 gange 9 meter granitsokkel, fandt nogen ville virke for bombastisk, og man ville ikke træffe nogen beslutning i det spørgsmål med det samme. Gottlob havde tænkt sig statuen indrammet på de tre sider af et pæleværk, som skulle give den maritime stemning. Man rejste spørgsmålet om statuens placering i trekantanlægget udfor fru Rasmussens kiosk.

Byrådet vedtog enstemmigt at indsende projektet til godkendelse i vejdirektoratet.

Frit ordskifte

Peter Willemoes

I den senere tid har der adskillige gange været luftet synspunkter med hensyn til flytning af Peter Willemoes statue og der er endog lavet fototrick med placering på Kogehusmolen.

Udviklingen kan man ikke stampes imod og ej heller ændringer i byens struktur, men selv om man må bøje sig for den sagkundskab, der står bag disse ændringer, tør jeg alligevel påpege, at havnepladsen ikke er nogen værdig plads for Peter. Peter Willemoes er ikke alene vort bysbarn - en person, vi bør hæge om - men også en turistattraktion, som overalt har slået Assens bys navn fast.

Derfor har statuen absolut krav på den bedste plads i byen, og skal den flyttes, må det blive et sted, alle kan være tilfreds med.

Statuens nuværende plads var naturlig for datidens forhold, og der var heller ikke noget mærkeligt i, at Klaus Bernsøns statue fik den plads, den nu har. Men når vi nu engang skal lave om på tingene, må det synes selvfølgelig, at Klaus flyttes ud i skovområdet, hvor han også har tolket sine politiske synspunkter, bl. a. sammen med vor tidligere borgmester, M. P. Sørensen - oven i købet på en humoristisk og hyggelig måde.

Hvad skulle der dog være i vejen for at flytte ham ud i anlæget og lade Peter indtage den centrale plads i byen?

En ting må i hvert fald ikke ske: Sæt aldrig Peter Willemoes op foran hans fødehjem. Det vil få karakteren af »overbrodering« af alt, hvad der vedrører vort navnetundige bysbarn, og det ville tillige ødelægge den historiske fornemmelse, man får ved i ro og fred at tænke på det, der skete i Willemoesgården.

Sv.

I telefonen

— Jeg ser i AKTUELT, at man påtænker at flytte Willemoes-statuen ned på kogehusmolen.

— God idé?

— Nej, det må endelig ikke ske. Havnen er en arbejdsplads, ikke en museumsgenstand, og man kunne vel risikere, at fiskerne begynder at hænge net og tovværk op til tørre i statuen.

— Et andet forslag?

— Ja, det skal jeg jo ikke bestemme, men hvad med at stille den op udenfor Willemoesgården. Den kan lige være der, og det ville jo pynte lidt på den ødelagte facade.

— De ord vil glæde fabrikant Ernst.

— I det stykke er jeg enig med Ernst, og min gamle mester — P. Lysholt — ville vende sig i sin grav, om han kunne se Willemoesgården i dag. Han gjorde gavlen ud mod Kindhestegade i stand i sin tid og fandt en metode, så stolperne kom til at ligne gammel eg, og han fik lavet særskilte mønstrene, som passede ind i stilen.

Aktuelt 12/12 1964

Willemoes holder snart flyttedag

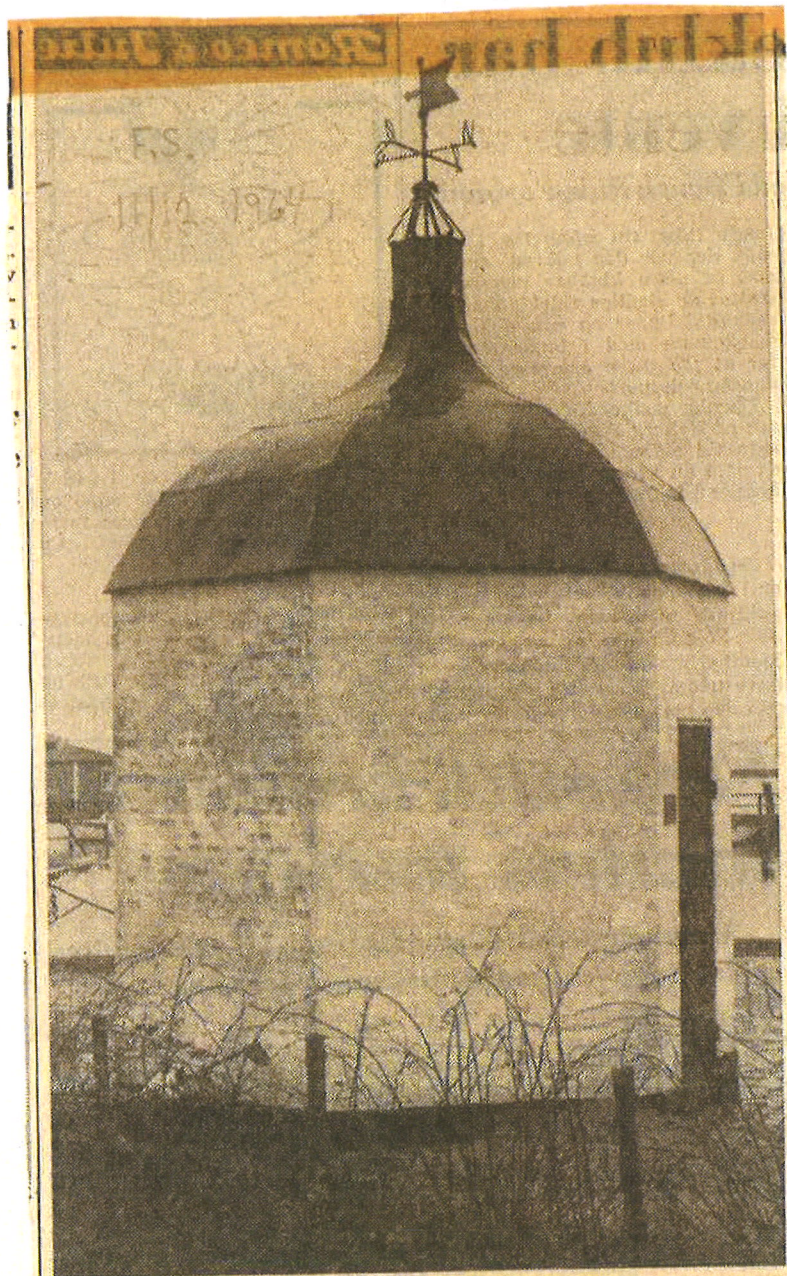
Willemoes-statuen i Assens flyttes

Skal vige for den nye ringvej
gennem Assens

Assens Byraad skal paa sit møde paa mandag tage stilling til et større skitseprojekt, som teknisk udvalg har udarbejdet for Sdr. Ringvejs videreførelse gennem Assens fra Assens Sukkerfabrik forbi posthuset og banegaarden til Assens Havn.

I denne forbindelse har professor Kaj Gottlob, København, udarbejdet et skitseforslag til placering af Willemoes-statuen, der i øjeblikket er anbragt i det befærdede kryds ved Willemoesgade og Banegaardspladsen. Efter professorens forslag er det meningen at placere statuen af Assens' berømte søn paa Kogehusmolen, hvor i øjeblikket Assens—Aarø-sund-overfarten har sin kontorbygning liggende. Det er meningen at flytte kontorbygningen til det 100 kvadratmeter store areal mellem de to færgelejer.

Derved frigøres et stort areal til den smukke statue af søhelten.

Paa arealet ved kogehuset paa Assens Havn er statuen af søhelten Peter Willmoes tænkt placeret. Kogehuset, der er fredet af nationalmuseet, er opført 1824 til brug for søens folk, idet aaben ild i kabysen var forbudt i skibe, der lå i havn.